

Hirsirakentamisen ja -rakennusten kehitysyhteistyövienti maanjäristysherkillä alueille

Kansanedustajan esittämä kirjallinen kysymys ja ulkomaankauppa- ja kehitysministerin vastaus

Eduskunnan puhemiehelle

Haitin maanjäristys näytti jälleen kerran, kuinka haavoittuvainen ihminen on luonnon tuhovoiman edessä. Erityisesti infrastruktuuri ja asuin- sekä muut rakennukset ovat alttiita maanjäristyksille. Suomalaista osaamista on kuitenkin olemassa maanjäristyskestävän rakentamisen osalta erityisesti hirsirakentamisessa.

Esimerkiksi Honkarakenne Oy:n suorittamat suomalaisten hirsirakennusten maanjäristystestit Japanissa ovat todiste hirsirakennusten erinomaisesta maanjäristyskestävyydestä. Hirsirakentamisen sekä hirsirakennusten vienti kehitysyhteistyönä ja viennin edistämisenä maanjäristysherkillä alueille voisi olla merkittävä kansallinen panos ja kansallinen etu, kun maailmalla haetaan innovaatioita maanjäristyksiä kestävässä rakentamisessa.

Suomalainen rakennustaito on maailman huippuluokkaa. Erityisesti sillä on pitkät historialli-set perinteet hirsirakentamisessa. Hirsirakentaminen on tosin viimeisten vuosikymmenten saatossa painunut alhaiselle tasolle, eikä sitä ole kyetty nostamaan, vaikka hyviä syitä olisi paljonkin. Suomalainen hirsitalo on pitkälle jalostettua suomalaista raaka-ainetta ja tarjoaa suomalaisille työtä. Samoin puurakenteet sitovat erityisen tehokkaasti ilmakehän hiiltä koko rakennuksen käyttöiän ja rakennuksen tultua käyttöikänsä päähän voidaan sidottu hiili kierrättää esimerkiksi energiaksi tai jatkorakentamiseen. Puurakentamisen avulla voidaan vaikuttaa koko maailman ilmakehän hiilidioksidipitoisuuteen suoraan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä hirsirakentamisen ja -rakennusten kehitysyhteistyöviennin edistämiseksi maanjäristysherkillä alueille?

Helsingissä 22 päivänä tammikuuta 2010

Matti Kangas /vas
Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Matti Kankaan /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1113/2009 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä hirsirakentamisen ja -rakennusten kehitysyhteistyöviennin edistämiseksi maanjäristysherkillä alueilla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen harjoittaman kehityspolitiikan ja -yhteistyön tavoitteena on köyhyyden poistaminen ja ympäristöllisesti, taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kestävä kehityksen aikaansaaminen.

Kehitysyhteistyötä ohjaavat muun muassa kansainväliset sitoumukset ja periaatteet, kehitysmaiden omistajuus, tarvelähtöisyys, täydentävyys ja johdonmukaisuus.

Vuonna 2007 hyväksytyssä Valtioneuvoston kehityspoliittisessa ohjelmassa korostetaan myös suomalaista lisäarvoa eli pyrimme suuntaamaan toimintaan myös sektoreille, joilla on tarjota suomalaista osaamista. Kehityspolitiikkaa suunnitellaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä muiden ministeriöiden, kansalaisjärjestöjen, elinkeinoelämän ja koko suomalaisen yhteiskunnan kanssa. Toteutettava yhteistyö perustuu kehitysmaiden tarpeisiin ja niiden esittämiin pyyntöihin.

Ulkoasiainministeriö on myöntänyt tähän mennessä Haitin maanjäristyksen uhreille humanitaarista apua 5 miljoonaa euroa. Apu on kanavoitu Suomen Punaisen Ristin (liikkuva klinikka, kenttäsaaraala), Kirkon ulkomaanavun (suoajat, lääkkeet, ruoka, vesi, välttämättömyystarvikkeet), ja YK:n kautta. YK:lla on keskeinen vastuu sekä humanitaarisen että jälleenrakennusavun koordinaatiossa. Samalla on varmistettava paikallisen hallituksen ja kansainvälisen yhteisön välinen toimiva koordinaatio.

Maanjäristysten aiheuttamat tuhot vaativat yleensä pitkä-aikaista sitoutumista maiden jälleenrakentamiseen. Jälleenrakentaminen perustuu aina YK:n koordinoimaan tarvekartoitukseen ja esitettyihin pyyntöihin. Haitin kohdalla YK on aloittanut yhdessä Maailmanpankin ja Latinalaisen Amerikan kehityspankin kanssa tarvearvioinnin, joka valmistunee noin kuuden viikon kuluessa. On oletettavaa, että Haitin jälleenrakentamiseen tarvittavan rahoituksen kokoamiseksi tullaan perustamaan jälleenrakennusrahoitusrahasto. Kevään kuluessa New Yorkissa järjestetään rahoituskonferenssi. Suomi osallistuu jälleenrakennustoiminnan rahoittamiseen EU:n ja useiden kansainvälisten järjestöjen ja rahastojen kautta. Kahdenvälistä rahoitusta harkitaan tarvekartoituksen ja esitettyjen pyyntöjen perusteella.

Haitissa, kuten muillakin katastrofialueilla, jälleenrakennustoiminnan pääpaino tulee olemaan paikallisen kapasiteetin ja hallinnon vahvistamisessa. Haitissakin pyritään käyttämään paikallista työvoimaa ja sinne pyritään rakentamaan paikallisiin olosuhteisiin soveltuvia ja materiaaleiltaan kestäviä rakennuksia. Suomalaiset puutalot ovat epäilemättä käyttökelpoisia maanjäristysalueilla, ja niille saattaa olla siellä kysyntää.

Suomen Washingtonin suurlähetystössä toimiva Finpron kehitysrahoituksen hankeneuvontaan erikoistunut toimisto seuraa suomalaisyritysten tarpeista lähtien Haitin jälleenrakennukseen liittyviä suunnitelmia ja auttaa suomalaisyrityksiä. Toimisto on tarjonnut vastaavanlaista apua yrityksille mm. tsunamin jälkeisessä jälleenrakennuksessa. Maailmanpankissa on käynnistetty erillinen tietokanta mahdollisista tarjouksentekijöistä Haitin jälleenrakennushankkeissa, ja myös suomalaisyritykset voivat lähettää sinne tarjouksensa.

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2010

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paavo Väyrynen